

În desfășurarea lor, cîntecul asociat al unor fluierașe și buciume. Dirijorul Marin Constantin și „Madrigalul” au dovedit o rară virtuozitate în redarea acestor sonorități cu totul inedite, de-a-dreptul instrumentale. Mare și îndreptățit succes. Piesa a fost bisată. Să relevăm, cu aceasta, disciplina cu totul excepțională a corului, calitatea remarcabilă a vocilor, inteligența cu care fiecare cîntăreț pătrunde intențiile dirijorului. Poate că unele nuanțe mai variate, mai diferențiate în raport cu anumite lucrări, vor adăuga o dimensiune în plus acestor minunate interpretări.

În cadrul aceluiași concert violonistul Ion Voicu a dirijat orchestra de cameră „București” (creația sa) prezentînd mai întîi *Passacaglia* de Händel.

Excelentul muzician a condus din memorie cunoscutele variații de Haendel, cu pondere și blîndă autoritate, cu fermitate și precizie. Tot astfel, *Simfonia a V-a* în si bemol major de Schubert a însemnat o afirmare, indiscutabilă, a însușirilor dirijorale ale lui Ion Voicu, ca și capacitatea interpretativă a celor aproape treizeci de membri ai orchestrei, în frunte cu încercatul concert-maestru Radu Zvorîșteanu.

Am apreciat alura și spiritualitatea mozartiană, imprimată primei mișcări *Allegro*, chipul energic, bine marcat în care a fost redat *Menuetul* al cărei *trio* a fost condus cu eleganță, apoi *verva* și bucuria din *Final*. De la Ion Voicu și orchestra sa așteptăm cele mai frumoase înfăptuiri.

„Proverbe și ghicitori” de Mihai Moldovan

Prezentarea în primă audiție a lucrărilor de muzică românească a prins teren ferm în concertele noastre publice iar dirijorii își fac, cu îndreptățire, un punct de merit din aceasta.

Sub bagheta lui Emil Simon, orchestra simfonică a Filarmonicii „George Enescu” și corul de copii al Radioteleviziunii dirijat de Elena Vică au interpretat suita „Proverbe și ghicitori” de Mihai Moldovan. Compozitorul, deja nu mai are nevoie să fie prezentat, în urma lucrărilor sale de succes din ultimii ani și a distincțiilor cumulate. „Proverbe și ghicitori” cuprinzînd șase părți de mică întindere sînt pagini de remarcabilă vivacitate, în care se învîlburează sonorități nu totdeauna comode, dar sugestive, pline de dinamism, de vitalitate, oglindind conținutul cîtorva proverbe și ghicitori. Scrierea muzicală este cu totul contemporană, cu pasaje de aleatorism controlat, cu împărțirea (poate prea exigentă) a vocilor. Am rămas impresionați de chipul în care a răspuns corul de copii al Radioteleviziunii. A dovedit o nebănuită capacitate de a se integra unor canoane de execuție cu care nici pe departe nu erau obișnuiți. Meritul de seamă revine dirijoarei Elena Vică, a cărei muncă artistică migăloasă și inteligentă s-a vădit la tot pasul. Pe de altă parte orchestra, cu deosebire grupul de percuție, a avut de împlinit la rîndu-i sarcini pretențioase iar dirijorul Emil Simon a coordonat cu talent și cu nerv desfășurarea în bune con-

diții a unei lucrări pe care dorim să o reascultăm.

Ne-am bucurat să revedem în mijlocul nostru pe violonistul Igor Oistrach. Anii trec. Talentatul interpret sovietic, azi în plină maturitate artistică, ne-a amintit ca fizic, ca ținută, de David Oistrach cînd l-am ascultat pentru prima oară în stagiunea 1945—1946.

Mirajul virtuozității paganiniene continuă să atragă și astăzi, după mai bine de un veac și jumătate, pe mai toți muzicienii arcului. Concertul no. 1 în re major, una din grelele pietre de încercare ale violonistei, cere o tehnică într-un fel diabolică, o sonoritate strălucită, o interpretare prestigioasă. Igor Oistrach a dovedit că înțelege să pună, astăzi, mai puțin accentul pe o rigoare tehnicistă, de bravură uluitoare, oferînd în schimb esența artei marelui genovez. Interpretarea sa s-a bucurat de un frumos succes față de public căruia i-a oferit un supliment de virtuozitate, un Capriciu tot de Paganini.

Emil Simon cu prezența sa atrăgătoare la pupitru, a acompaniat Concertul cu mult tact, ca un muzician înceroat, în ciuda tinereții sale, dînd apoi o interpretare, i-am spune clasică, Simfoniei în re minor de Cesar Franck, realizată cu adîncime emoțională, cu avînt generos și cu o tensiune dintre cele mai expresive. Detaliile au fost cu atenție elaborate iar momentele cruciale, dramatice, ale lucrării, redată cu plenitudine și, cînd a fost cazul, cu toată monumentalitatea cerută.

„Variațiuni pentru pian și orchestră” de Tudor Ciortea

Apreciem predilecția dirijorului Mihai Brediceanu pentru programe simfonice concise : prezintă, îndeobște, trei lucrări simfonice, uneori numai două, dar interesante, atractive.

Preludiul la *După amiaza unui faun* de Debussy, inexplicabil de rar adus în sălile de concert, ne-a prilejuit satisfacția de a constata că valoarea muzicii marelui impresionist rămîne intactă. Prezentarea a fost îngrijită, realizată cu sensibilitate și inteligență muzicală iar rolul solistic (al...faunului) deținut de flautistul Alexandru Nicolae ni l-a arătat, o dată mai mult pe interpret drept un subtil muzician. A cîntat cu un sunet clar, fin, aerian, nuanțat. Mihai Brediceanu a reușit pe deplin să realizeze atmosfera specifică a poemului, să sugereze acea aromeală, acea toropeală postmeridiană pe care a avut-o în vedere compozitorul.

Am reauzit *Variațiuni pe o temă de colind* de Tudor Ciortea. Este o piesă de calitate deosebită, de o reală măiestrie componistică. Pătrunzînd intențiile compozitorului care a reușit să diversifice, variațional, complicînd-o intenționat, tema frumoasă și foarte simplă de colind (culeasă de Sabin Drăgoi), Mihai Brediceanu a luminat toate cele 10 variații, lăsînd ca pianul să se afirme cu plenitudine. Solista, Viorica Diaconu-Zorzor s-a integrat abil, de fiecare dată, intențiilor compozitorului, cîntînd fie martelat ca în variația a II-a (în stil de toacă), cu o artistică fan-

tezie (variația a IV-a) și cu strălucire (variația a IX-a). (Cu mult dinamism și în chip scinteietor a redat ca supliment, piesa *Vinătoarea* din ciclul *În aer liber* de Bela Bartok). Este o pianistă (al cărei talent nu e întrecut decât de modestia sa caracteristică) pe care am dori-o mai des în sălile de concert. Orchestra a cântat cu precizie și elan constructiv, grupul de percuție distingându-se îndeosebi în variația a VII-a.

Încheierea concertului a fost făcută cu *Simfonia a VII-a* de Beethoven. Mihai Brediceanu are concepția sa justă, clasică, tradițională, despre interpretarea lui Beethoven, fiind de reținut păstrarea timpilor celor mai potriviți, fără elanuri intempestive, în ciuda cunoscutei etichetări date de Wagner lucrării, „apoteoza dansului“.

A fost o seară de concert cu realizări dintre cele mai pozitive.

Orchestra de Studio a Radioteleviziunii

Dirijorul Carol Litvin a prezentat, în primă audiție, *Simfonieta de cameră pentru coarde, flaut, oboi și percuție* de Dumitru Bughici. Socotim, mai întâi, binevenită inovația — la Radioteleviziune ca și la Filarmonica „George Enescu” de altfel — de a da în programul de sală cuvântul compozitorului spre a-și spune punctul de vedere despre lucrarea sa, aflată în primă audiție. Dumitru Bughici, probabil din modestie, vorbește prea puțin de lucrare, arătând că este o îmbinare a muzicii de cameră cu cea simfonică, cu folosirea dialogului între soliști și grupul coardelor, a formelor de fugă și a polifoniei, adaptate la limbajul armonic și polifonic contemporan.

Vom arăta că piesa sa se înscrie pe linia tradițională, lirică, proprie compozitorului. *Intrada* inițială, de alură calmă, a prilejuit flautistului Ilie Macovei o afirmare pozitivă în desfășurarea volutelor melodioase, avântate, pe care le-a susținut cu virtuozitate. Este o mișcare scurtă în care coardele au rolul important, și care e curmată brusc printr-o lovitură de talgere.

Scherzo e sprintar, jucăuș, în formă tipică tripartită, cu un *trio* a cărui mișcare, lentă, aduce contrastul necesar.

În *Meditație*, flautul are din nou o participare de seamă, inițială, pentru a lăsa loc apoi unor *pizzicatti* expresive, la coarde. Cantilena lirică e realizată cu participarea activă a întregii orchestre și a soliștilor (oboistul Mihai Ciortea și percuționistul Laurențiu Băcanu). Partea solistică este dominată de flautist al cărui *vibrato* e izbutit și atrăgător, după care *Finalul* încheie cu interesante momente *fugato*. Aici sînt prezente și clopotele cu sonoritățile lor grave, profunde. Lucrarea, scurtă, se ascultă cu plăcere.

De la o vreme soliștii de peste hotare se anunță, în ultimul moment, sau în cel mai bun caz penultimul, că... sînt bolnavi. Violonista Claire Bernard, „lansată” de Festivalul „George Enescu” nu a făcut excepție. În aceste circumstanțe, situația a fost „sal-

vată” de tînărul pianist Tudor Dumitrescu care la 16 ani se dovedește un indiscutabil talent. Elev al Liceului de muzică nr. 1 din București (clasa profesorului Gheorghe Halmoș), Tudor Dumitrescu are deja la activul său două Premii I la Festivalurile Republicane de cultură și artă. A susținut, de asemenea, cu succes, concerte la Craiova, Brașov, Sibiu.

Interpretînd *Concertul nr. 1 pentru pian și orchestră în Mi bemol major* de Liszt, a dovedit că stăpînește de pe acum nu numai o pianistică solidă dar are și o seriozitate studioasă. A cântat cu toată bravura cerută, cu un nobil elan, cu pondere și măsură, făcînd față în chip strălucit tuturor exigențelor impuse de acest concert care nu lipsește din repertoriul niciunui virtuoz al pianului. Tudor Dumitrescu are, la asemenea vîrstă fragedă, premisele pe care să-și eșafodeze o minunată carieră de concertist.

Din copiosul program — în stilul propriu orchestrei de studio care oferă, la un concert... de toate — nu au lipsit și mai multe arii din oratorii și opere de Händel, Wagner, Verdi, cîntate de basul Ayon Baren (voce frumos timbrată dar în genere sombrată și, pe alocuri, ingolată). Carol Litvin a înfățișat și romanticul poem simfonic *Tapiola* de Sibelius, făcîndu-se o dată mai mult prețuit pentru sîrguința, talentul dirijoral și dăruirea cu care conduce orchestra de studio de care este atît de legat.

Dirijorul André Girard și orchestra de cameră a Radioteleviziunii franceze

Prezența la Ateneu a acestei prestigioase formații camerale și a reputatului ei dirijor André Girard a constituit un indiscutabil eveniment artistic a cărui valoare se cere relevată.

Orchestra fiindînd din 1953, s-a afirmat cu regularitate și cu un nedesmițit succes atît la Paris cît și în foarte multe centre muzicale din Franța și din străinătate. Programul a cuprins în primul rînd unele lucrări preclasice ale muzicii franceze. Am urmărit piese ca *Găina*, *Menuet*, *Enarmonica*, *Egiptiana* alcătuiind „Concertul al șaselea” pentru sextetul de coarde de Jean Philippe Rameau. Este semnificativ cum vremea își ia sarcina să ridice la notorietate sau să arunce în umbră lucrări oare la epoca în care au fost create aveau o altă poziție decît cea actuală. Astfel astăzi continuă să figureze, în concerte, asemenea mici piese modeste cu caracter mai mult sau mai puțin descriptiv, cită vreme lucrări mari scrise de Rameau pentru scenă ca *Indiile Galante*, *Castor și Polux*, *Anacreon* (balet), *Hippolite și Aricie* nu mai figurează decît în monografiile ce privesc pe marele muzician francez.

Foarte pregnant au redat coardele acea *staccatura* specifică *Găinii* după cum *Menuetele* au fost desfășurate elegant, lent, ușor desuet și silențios, în stilul epocii.

Suita extrasă din baletul *Monsieur de Pourceaugnac* de Lully scris pe temeiul comediei de Molière, ne-a